

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR ARCHWILIO
DYDDIAD:	23 MEDI 2014
PWNC:	CRONFEYDD WRTH GEFN A BALANSAU
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD H.E. JONES
SWYDDOG(ION) ARWEINIOL:	RICHARD MICKLEWRIGHT
SWYDDOG CYSWLLT:	BETHAN H OWEN
GWEITHREDU:	ER GWYBODAETH

1. Pwrpas yr adroddiad

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r sefyllfa gyfredol mewn perthynas â'r Cronfeydd Wrth Gefn ar gyfer Refeniw a Chyfalaf.

2. Crynodeb Gweithredol

2.1 Ar 1 Ebrill 2014, roedd gan y Cyngor £27.27m o Gronfeydd wrth Gefn Defnyddiadwy, sy'n cynnwys £5.677m Arian wrth Gefn y Gronfa Cyffredinol, £18.4m yn y Gronfeydd Refeniw a Glustnodwyd, £1.671m yn Arian wrth Gefn y CRT a £1.518m yn malansau ysgolion. Yn 2015/16 mae'r Cyngor yn ceisio gwneud oddeutu £7m o arbedion effeithlonrwydd. I'r dyfodol, oni wneir rhagor o arbedion bydd y ddibyniaeth ar y cronfeydd wrth gefn yn golygu y byddant yn disgyn yn is na'r isafswm.

2.2 Mae'r Gronfa Wrth Gefn ar Derbyniadau Cyfalaf a'r Gronfa ar gyfer Grantiau Cyfalaf na ddefnyddiwyd yn ddwy Gronfa wrth Gefn Gyfalaf. Ar 31 Mawrth 2014 nid oedd unrhyw arian yn y ddwy gronfa.

Mae dwy Gronfa Refeniw wrth gefn wedi ei glustnodi i ddibenion cyfalaf, sef y Gronfa Wrth Gefn ar gyfer Gwariant Cyfalaf a'r Grant Gwella Hamdden. Ar 31 Mawrth 2014 roedd y balans ar y Gronfa Wrth Gefn ar gyfer Gwariant Cyfalaf yn £0.565m, gyda'r balans yn y Grant Gwella Hamdden yn £0.196m.

Mae strategaeth cyfalaf newydd yn ei le i amcangyfrif beth fydd y swm yn y Cronfeydd Cyfalaf wrth gefn erbyn diwedd 2014/15. Nid oes unrhyw isafswm wedi ei bennu ar hyn o bryd ar gyfer Cronfeydd wrth gefn Cyfalaf.

2.3 Dylai'r defnydd a wneir o gronfeydd wrth gefn fod yn seiliedig ar bolisi y cytunwyd arno gyda'r Aelodau a dylid gostwng dibyniaeth ar gronfeydd wrth gefn i gydbwysu'r gyllideb refeniw yn y dyfodol fel bod y gyllideb refeniw yn cael ei chyllido'n llawn o fathau eraill o incwm.

3. Atodiadau

Atodiad 1: Y defnydd o'r Arian wrth Gefn 2013/14.

4. Cefndir

4.1 Bydd defnydd o'r cronfeydd wrth gefn a lefelau'r cronfeydd hynny yn rhan hanfodol o strategaeth ariannol y Cyngor am y flwyddyn i ddod. Fel ymateb i hynny, dylai'r broses gyllidebol i'r dyfodol ganolbwyntio ar gyflawni cynllun sy'n gostwng dibyniaeth ar gronfeydd wrth gefn ac sy'n sicrhau bod lefelau ariannol y Cyngor yn gynaliadwy.

4.2 Er bod lefel y cronfeydd wrth gefn cyffredinol yn ddigon ar hyn o bryd i gynnal y gyllideb refeniw am y flwyddyn nesaf, nid ydynt yn ffyrdd o gyllido y gellir eu hadnewyddu ac, ar ryw adeg, byddant yn disgyn yn is na'r isafswm cyfredol. Rhaid i'r Cyngor ddefnyddio cronfeydd wrth gefn yn ofalus i sicrhau eu bod yn sicrhau cyllidebau cytbwys yn y dyfodol, gan aros ar lefel sy'n caniatáu ar gyfer lliniaru unrhyw risgiau.

4.3 Mae dogfen Strategaeth Gyfalaf i gael yn awr ar gyfer rownd gyllidebol 2015/16 a dyna pam mae angen polisi sy'n rheoli'r defnydd o gronfeydd wrth gefn er mwyn sicrhau bod y balansau hyn yn cael eu defnyddio'n ddoeth i sicrhau'r hyblygrwydd a'r gwerth mwyaf posib i'r Cyngor.

5. Trafodaeth

5.1 Mae pennu lefel y cronfeydd wrth gefn cyffredinol yn un o amryw o benderfyniadau cysylltiedig y bydd angen eu gwneud wrth lunio'r Strategaeth Ariannol ar gyfer Tymor Canol (y Strategaeth) a'r gyllideb flynyddol. I wneud y penderfyniad hwn bydd raid cymryd i ystyriaeth y risgiau strategol, gweithredol ac ariannol sy'n wynebu'r Awdurdod. Yn benodol, mae'r Strategaeth hon yn golygu bod angen i'r Cyngor adeiladu a chynnal cronfeydd wrth gefn cyffredinol sydd yn ddigon i gwrdd â'r ffactorau allweddol y mae'n eu hwynebu. Bydd raid i'r Swyddog Adran 151 ystyried amryw o ffactorau wrth benderfynu union lefel y cronfeydd wrth gefn, bydd nifer ohonynt angen cynnal asesiad o'r risg ar gyfer y rhagdybiaethau sydd wedi eu cynnwys yn y gyllideb a'r Strategaeth, ynghyd â rheolaeth a statws ariannol y Cyngor.

5.2 Mae'r Cyngor yn cydnabod yr angen i gadw a chynnal cronfeydd wrth gefn ond mae'n cydnabod hefyd, trwy ddewis cadw neu gynyddu cronfeydd wrth gefn, bod y Cyngor yn dyrannu adnoddau fel na ellir eu defnyddio i ddibenion eraill posib ac, o'r herwydd, mae costau cyfle o ran cadw balansau fel cronfeydd wrth gefn. Am y rheswm hwn mae'n bwysig amlinellu'n glir y fframwaith ar gyfer rheoli cronfeydd wrth gefn a'i adolygu'n rheolaidd.

5.3 Yn unol ag Adrannau 32 a 43 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 rhaid i Awdurdodau Lleol ystyried lefel y cronfeydd sydd raid wrthynt ar gyfer cwrdd â gwariant a ragwelir i'r dyfodol wrth gyfrifo cyllideb.

5.4 Nid oes isafswm penodol wedi ei bennu ar gyfer cronfeydd wrth gefn i awdurdodau lleol ac mae Adran 25 Deddf Llywodraeth Leol 2004 yn rhoi dyletswydd ar y Prif Swyddog Ariannol (Swyddog Adran 151) i adrodd yn ffurfiol ar ddigonolrwydd y cronfeydd wrth gefn arfaethedig wrth bennu cyllideb ac i sicrhau bod protocolau allweddol ar gyfer eu sefydlu a'u defnyddio.

5.5 Mae'n rheolaeth ariannol ddoeth i adolygu'r holl gronfeydd wrth gefn o bryd i'w gilydd er mwyn sicrhau eu bod yn ddigonol, yn berthnasol ac wedi eu pennu ar y lefel gywir i warchod rhag unrhyw gyfrifoldebau y gwyddys y byddant yn codi yn y dyfodol.

5.6 Fel yr argymhellwyd yn y canllawiau swyddogol, mae cyswllt agos rhwng y gwaith o adolygu'r cronfeydd wrth gefn a'r gwaith o lunio cyllideb ar gyfer y flwyddyn i ddod a'r Strategaeth, sy'n cynnwys amcangyfrifon o'r defnydd o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd a balansau yn y gronfa gyffredinol.

5.7 Bydd perthnasedd a digonolrwydd y cronfeydd wrth gefn yn cael eu hadolygu'n barhaus a chynhelir adolygiad ffurfiol ohonynt bob blwyddyn.

6. Pwerau Cyfreithiol

- Adrannau 32 a 43 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992
- Adran 25 Deddf Llywodraeth Leol 2004

7. Goblygiadau ariannol a Gwerth am Arian

7.1 Mae'r adroddiad hwn yn manylu ar y defnydd o gronfeydd wrth gefn a balansau i'r dyfodol ac nid oes ganddo unrhyw oblygiadau ariannol na goblygiadau gwerth am arian ynddo'i hun.

7.2 Mae'r balansau yn yr adroddiad yma'n amodol ar gymeradwyaeth yr Archwiliwr ar 26 Medi 2014.

DEFNYDD O'R ARIAN WRTH GEFN 2013/14

ARIAN WRTH GEFN CLUSTNODEDIG	Balans ar 1 Ebrill 2012 £000	Trosglwyddiadau i mewn 2012/13 £000	Trosglwyddiadau allan 2012/13 £000	Balans ar 31 Mawrth 2013 £000	Trosglwyddiadau i mewn 2013/14 £000	Trosglwyddiadau allan 2013/14 £000	Balans ar 31 Mawrth 2014 £000
Gwariant Cyfalaf	1,000	1,209	-1,209	1,000	904	-1,339	565
Arian wrth gefn Safle Tirlenwi Gwastraff Penhesgyn	886	0	-886	0	2,000	0	2,000
Arian wrth gefn Gwasanaeth	1,507	1,540	-1,156	1,891	0	-268	1,623
Arian wrth gefn Cyfyngedig	1,781	4,037	-754	5,064	1,996	-754	6,306
Tâl Cyfartal, Statws Sengl ac Arfarnu Swyddi	1,966	701	0	2,667	0	-311	2,356
Ailgylchu	1,473	302	-986	789	108	-667	230
Arian wrth gefn Rheoli Perfformiad	1,054	412	-26	1,440	0	0	1,440
Arian wrth gefn Atgyweiriadau Mawr (CRT)	0	860	0	860	0	0	860
Cronfa Yswiriant	2,529	0	-178	2,351	184	0	2,535
Arall	686	0	-121	565	11	-85	491
CYFANSWM ARIAN WRTH GEFN CLUSTNODEDIG	12,882	9,061	-5,316	16,627	5,203	-3,424	18,406
CRT							
CRT	247	1,251	-1,016	482	1,232	-43	1,671
Ysgolion	1,252	0	-68	1,184	334	0	1,518
Cronfa Cyffredinol	5,796	2,775	-2,661	5,910	1,837	-2,070	5,677
CYFANSWM	20,177	13,363	-9,061	24,479	8,606	-5,813	27,272